

מהי דילמה ערכית?

מהם לדעתכם המאפיינים של דילמות ערכיות מתקופת השואה?

מארק אדלמן, חבר תנועת ה"בונד" ומראשי מחתרת אי"ל בגטו ורשה:

"אספנו אז נשק."

הברחנו אותו מהצד הארי (לקחנו כסף בכוח מכל מיני מוסדות ומאנשים פרטיים) [...]

כמה הייתם משלמים בשביל אקדח?

משלושת אלפים עד חמישה עשר אלף. מה שיותר קרוב לאפריל, יותר ביוקר: הביקוש בשוק גדל.

וכמה שילמו בשביל להחביא יהודי בצד הארי?

אלפיים, חמשת אלפים. כל מיני מחירים. תלוי, אם האיש היה דומה ליהודי, אם דיבר עם מבטא, ואם היה גבר או אישה.

זאת אומרת שבשביל אקדח אחד אפשר היה להסתיר במשך חודש איש אחד או שניים, או שלושה אפילו. אם היו מציבים אז בפניכם את הברירה: אקדח אחד או חיי איש אחד למשך חודש? [...]

המשימה:

- קראו היטב את העדות. וודאו שהבנתם לעומק את הסיטואציה ההיסטורית שבה התרחש האירוע.
- נסו להגיע ביניכם להסכמה - מהי הדילמה הערכית שהייתה באותו אירוע?
- מהם הפתרונות האפשריים לאותו אירוע ומהו המחיר הכרוך בכל החלטה?
- כיצד לדעתכם הכריעו לבסוף בדילמה הערכית באירוע זה?

"נילחם בשביל שלוש שורות בהיסטוריה ..."

(מיוחס לדולק ליבסקינד, קרקוב, דצמבר 1942)

"נילחם לא רק למען ההיסטוריה, אלא גם למען העתיד"

(צביה לובטקין, 1943)

שאלת ההתקוממות בגטאות בתקופת השואה

לא הציבו ברירה כזאת.

אולי אפילו יותר טוב שלא

הציבו [...] "